

QUYONCHILIKNING XALQ XO'JALIGIDAGI AHAMIYATI

Tursunbayeva Iroda Shukrullo qizi

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Nukus filiali 2-bosqich talabasi

Dauletova Zamira Abdigapbarovna

Zooinjeneriya kafedrasida assistenti

Annotatsiya: Kunikultura sifatida ham tanilgan quyonchilik butun dunyoda qishloq xo'jaligi faoliyati sifatida katta ahamiyatga ega bo'ldi. Ushbu maqolada milliy iqtisodiyotlarda quyonchilikning ahamiyatini har tomonlama tahlil qilishga qaratilgan. Iqtisodiy hissa, ish o'rinlari yaratish, ekologik barqarorlik, ozuqaviy imtiyozlar va innovatsiyalar salohiyati kabi turli jihatlarni o'rganib chiqsak, biz quyonchilikning ulkan salohiyatini xalqlarning umumiy rivojlanishining asosiy tarkibiy qismi sifatida baholashimiz mumkin.

Kalit so'zlar: quyonchilik, xalq xo'jaligi, qishloq xo'jaligi, iqtisod, chorvachilik.

Quyunchilik daromad olish va qishloq xo'jaligi mahsuldorligiga hissa qo'shish imkoniyatlari tufayli qimmatli iqtisodiy faoliyat turi sifatida maydonga chiqdi. Quyon go'shti, mo'yna va boshqa qo'shimcha mahsulotlarni sotish muhim daromad manbalariga aylandi. Bundan tashqari, qafaslar va qayta ishlash mashinalari kabi quyon bilan bog'liq uskunalarni ishlab chiqarish va sotish mahalliy ishlab chiqarish tarmoqlarini rag'batlantiradi. Quyunchilikning rentabelligi va past investitsiya talablari uni kichik fermerlar uchun qulay qiladi va shu bilan qishloq iqtisodiy rivojlanishiga yordam beradi.

Ish o'rinlarini yaratish va daromad olish: Quyunchilik jamiyatning turli qatlamlarida, xususan, ishsizlik darajasi odatda yuqori bo'lgan qishloq joylarda bandlik imkoniyatlarini yaratadi. Bu ishlar fermerlardan tashqari, ozuqa yetkazib beruvchilar, veterinariya shifokorlari, go'shtni qayta ishlovchilar, mo'ynachilar va sotuvchilarni o'z ichiga oladi. Quyunchilikdan olinadigan daromad qashshoqlikni

yumshatishga yordam beradi, qishloqdan shaharga migratsiyani kamaytiradi va inklyuziv iqtisodiy o'sishga yordam beradi.

Ekologik barqarorlik: Iqlim o'zgarishi va beqaror qishloq xo'jaligi amaliyotlari bilan bog'liq tashvishlar ortib borayotganligi sababli, quyonchilik ekologik toza alternativani taqdim etadi. An'anaviy chorvachilik bilan solishtirganda, quyonlar er, suv va ozuqani kamroq talab qiladi, bu ularning ekologik izini sezilarli darajada kamaytiradi. Ularning ozuqani samarali konversiyalash nisbati va tez reproduktiv qobiliyati ularni barqaror protein manbaiga aylantiradi. Bundan tashqari, quyon go'ngi organik o'g'it sifatida ishlatilishi mumkin, tuproq sog'lig'ini yaxshilaydi va kimyoviy moddalarga bo'lgan ehtiyojni kamaytiradi.

Oziqlanishning afzalliklari: Ko'pincha "oq go'sht" deb ataladigan quyon go'shti juda to'yimli va bir qator sog'liq uchun foydalarga ega. U oqsil, vitaminlar (masalan, B12) va minerallarga (masalan, temir va sink) boy bo'lgan xolesterin, kaloriya va yog'larga boy. Quyon go'shtini parhezga kiritish to'yib ovqatlanmaslik bilan kurashish, oziq-ovqat xavfsizligini yaxshilash va umumiy farovonlikni oshirishga yordam beradi.

Ilmiy va texnologik innovatsiyalar: Quyonchilik ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va texnologik yutuqlar uchun ajoyib platformadir. Genetika, ko'payish, ovqatlanish va kasalliklarga qarshi kurashga qaratilgan tadqiqotlar nafaqat quyonchilik amaliyotini yaxshilaydi, balki chorvachilikning boshqa tarmoqlarida ham kengroq qo'llaniladi. Naslchilik texnikasi, ozuqa formulalari va kasalliklarning oldini olish sohasidagi yutuqlar quyonchilik sanoatida mahsuldorlikni, rentabellikni va barqarorlikni sezilarli darajada oshirishi mumkin.

Xulosa: Quyonchilik iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, yangi ish o'rinlari yaratishni qo'llab-quvvatlash, ekologik barqarorlikni rag'batlantirish, ozuqaviy imtiyozlar berish va ilmiy va texnologik innovatsiyalarni rivojlantirish orqali milliy iqtisodiyotlarda muhim rol o'ynaydi. Hukumatlar, qishloq xo'jaligi siyosatini ishlab chiquvchilar va manfaatdor tomonlar quyonchilikning ulkan

salohiyatini va uning milliy rivojlanish strategiyalariga hissa qo'shish qobiliyatini tan olishlari kerak. Investitsiyalarni rag'batlantirish, texnik yordam ko'rsatish va tadqiqotlar olib borish qishloq jamoalari uchun ham, butun milliy iqtisodiyot uchun ham quyunchilikning yaxlit foydalaridan foydalanish yo'lidagi muhim qadamdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mo'minova, F. X. (2022). QUYONCHILIK XO'JALIGINI TASHKIL ETISH ISTIQBOLLARI. AGROBIOTEXNOLOGIYA VA VETERINARIYA TIBBIYOTI ILMIY JURNALI, 618-621.
2. Saydullayev, A. F., Salimov, I. X., & Mahmudova, K. I. (2023). QUYONLAR PASTERELLYOZINING EPIZOOTOLOGIK TAXLILI. PEDAGOG, 6(5), 364-367.
3. Xushnazarova, M. (2022). QUYONCHILIK XO 'JALIKLARINI EYMERIOZDAN ASRASH. VETERINARIYA, CHORVACHILIK, BIOTEXNOLOGIYA, IQTISODIYOT VA AGROIQTISODIYOT SOHALARIDAGI DOLZARB MASALALAR YECHIMIGA INNOVATSION YONDOSHUV.